

menlige med egentlig Formue eller andre udelukkende Rettigheder, der kunne tilkomme den Enkelte, hvorimod Indskrænkningerne i Ræringsfriheden jo hidrøre fra Hensyn til det Heles Læve, og det maatte saaledes derfor nærmest ikke være den Enkelte, men det Offentlige, som havde at paatale Ulovligheder i denne Henseende. Dette vil blive endnu mere fremtrædende, naar dette Lovforslag træder i Kraft, thi derefter vil Spørgsmaalet, om en Ræring har været lovlig eller ikke, i det Væsentlige beroe paa, om der er erlagt en Pengeafgift til det Offentlige for Borgerstab eller Ræringsbevitt eller ikke, og i de Tilfælde, hvor Sædelighedshensyn eller andre saadanne i den almindelige Interesse gyldige Hensyn have bevirket Indskrænkninger, vil det saagodtsom udelukkende være det Offentlige, der har Interesse af at paatale Overtrædelser. Hertil kommer, at privat Paatale ofte kan være forbunden med mange Misligheder, og man kjender jo Exempler paa, at saadan Paatale har fundet Sted, ikke fordi der er skeet noget virkelig Indgreb i Vedkommendes Ræringsret, men derimod af Chicane, af Lyst til at drage Personer for Retten for multigvitt derved at afsprede dem Penge eller for paa anden Maade at fortrædige dem. Endvidere kan den lede til Besynderligheder, thi, naar det staaer Enhver, eller ialtsald Enhver, der driver en vis Ræringsvei, frit for at paatale ulovlig Ræringsdrift, saa kan der blive anlagt ligesaamange Sager for Sligt, som der er Personer, der ere berettigede til samme Ræringsbrug, og alle disse Sager kunne blive anlagte for een og samme Overtrædelse, men det er dog urimeligt, at en Person saaledes skal kunne tiltales af mange Personer for den samme Forseelse, og man maa da ialtsald spørge om, hvem der skal have Fortrinet, den der først har anlagt Sag, eller den, der først har naaet at faae en Dom? I det sidste Tilfælde vil imidlertid privat Paatale lede til, da Dommen i en saadan Sag dog vel maatte have Noget at betyde og maatte have Virkning i Forhold til Andre, at en Mand, der befrygtede Paatale, fik en god Ven til at anlægge Sag imod sig, og at denne da ved slet Procedure eller ved Forlig fik Sagen afgjort, hvorved Vedkom-

mende blev frit for videre Paatale af det Offentlige eller Andre, der vilde have drevet Sagen alvorligere. Vi have jo forkastet § 80, som jeg havde ønsket var bleven staaende, fordi den gik ud fra en billig og human Fremgangsmaade; men den vilde dog heller ikke kunne være kommen til Anvendelse, naar privat Paatale havde bestaaet ved Siden deraf. Hvorledes skal ligeledes Paalæget til Dvirgheden om at paatale ulovlig Brandevitts handel og Udskænkning kunne forliges med den private Paatale? Alle disse Misligheder ved den private Paatale vilde falde bort, naar mit Forslag om, at den ikke maatte finde Sted, vedtoges, og derved vilde de Paagældende dog ikke være blevene berøvede Beskyttelse for de Rettigheder, de mene at have tilkjøbt sig, idet de jo kunne henvende sig med Klage til Dvirgheden, der, naar der er nogen rimelig Grund til den, ogsaa vil give den Medhold og anlægge Sag.

Dette vilde ogsaa efter mit Forslag skee paa en meget virksomere Maade end ved den private Paatale; thi for dem, der ere bekendte med den Art Sager, vil det være en Erfaring, at det er meget vanskeligt ved privat Forsøgning at overbevise Nogen om ulovlig Ræringsbrug, og at i det Mindste i mange Tilfælde Paatale vil falde bort af Mangel paa Beviitt, medens derimod den offentlige Politiretsbehandling er langt bedre skikket til at bringe Sandheden for Dagen og til virkelig at lede til Afstraffelsen af Ulovligheden. Hvis man ikke gaaer ind paa mit Forslag, skulde jeg troe, at man burde lade det sidste Punktum i § 85 blive staaende; thi Paatale ved Laug eller Corporationer er Noget, som langt mere fortjener at gives Medhold end Paatale af Private, idet man ikke let kan antage, at et Laug eller en Corporation vil optræde som Klager, uden at der virkelig er nogen væsentlig Interesse at varetage; derimod vil det vistnok, idetmindste efter de Anskuelser, der nu have gjort sig gjældende, ikke kunne antages, at Oidmanden for et Laug eller Corporation er berettiget til Paatale, naar han optræder i Laugets eller Corporationens Navn, idet det jo ikke er disse, der